

Voorzitter Rijnlandse Molenstichting pleit voor 'bulletin over biotoopervaringen'

Wim Bos: 'Moleneigenaren kunnen veel van elkaar leren'

"Volgens mij kunnen moleneigenaren en molenaars veel van elkaar leren op het gebied van biotoopbescherming. Ik pleit voor een digitaal bulletin waar zij ervaringen en ideeën kunnen uitwisselen, kunnen melden welk resultaat ze hebben geboekt bij de aanpak hun molenbiotoop te beschermen. De Hollandsche Molen zou zo'n bulletin kunnen aanbieden." Dit zegt Wim Bos, voorzitter van De Rijnlandse Molenstichting, naar aanleiding van het artikel in Molens 137 over hoe het molenveld moet omgaan met de te verwachten bedreigingen op het gebied van ruimtelijke ordening. TEKST: ED VAN GERVEN - FOTOGRAFIE: WIM GIEBELS

Wim Bos bij de Lisserpoelmolen in Lisse: "Je moet in eerste instantie altijd voor overleg gaan."

“We moeten echt gezamenlijk ‘tot het gaatje gaan’.”

“Ik begrijp ook wel dat elke casus zijn eigen bijzonderheden heeft, maar toch zitten er bijna altijd elementen in, waaraan ook andere eigenaren iets hebben. Je houdt elkaar zo scherp, je hoort ideeën. Daar ben ik van overtuigd.”

Wim Bos weet waarover hij spreekt. Tijdens zijn 8-jarig voorzitterschap heeft hij veel te maken gehad met biotoopperikelen. Hij is nog steeds

boos over de voorbeeldcasus die in het voornoemde artikel ter sprake kwam (de fly-over bij de Zelden van Passe). De manier waarop Rijkswaterstaat handelde, de argumentatie van de landschapsarchitecte en de opstelling van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Provincie Zuid-Holland, zitten hem nog steeds dwars. Hij kijkt ook naar zichzelf: “Ik heb er spijt van dat we het niet tot aan de hoogste rechter hebben uitgevochten. We hebben ons er op een gegeven moment bij neergelegd en hebben geen stap gezet naar de rechter. Dat verwijt ik mijzelf. Dan had ik kunnen zeggen: we hebben het maximale gedaan, er zou publiciteit zijn geweest, het zou motiveren

tot actie, we hadden de politiek kunnen bereiken.” Het is allemaal niet gebeurd.

Moet het molenveld en met name De Hollandsche Molen daarom een soort ‘Greenpeace’ worden en actie voeren?

Wim Bos sluit dat niet uit. “Je moet in eerste instantie altijd voor overleg gaan. Maar er kunnen zeker momenten zijn van ‘overleg is over; wéér nul op het rekest’. Dan moeten we verder kijken. Dat was bijvoorbeeld zo bij de Zelden van Passe, zoals ik zojuist zei.”

Hij komt dan op de essentie van zijn pleidooi. Misschien had er wel actie moeten worden gevoerd. “Het gaat om het instrumentarium. Welke stappen moet een molenstichting of moleneigenaar zetten wanneer vaststaat dat hij geen poot aan de grond krijgt bij initiatiefnemers voor woningbouw, infrastructurele plannen etcetera. Hoe gaat hij verder in het verweer? Daar moet kennis over zijn, bij moleneigenaren in het land, maar bij uitstek bij De Hollandsche Molen. We moeten echt gezamenlijk ‘tot het gaatje gaan’. Zodra een moleneigenaar is uitgepraat, moet De Hollandsche Molen verder gaan.”

In zijn ogen kun je dan niet alleen inhoudelijk meer bereiken, maar ook de publiciteit ‘mee’ krijgen. Strijdvaardig klinkt het: “Nogmaals. Je kunt het dan ook uitleggen aan het publiek: ‘We zijn maximaal aan de bak gegaan’. Als we ons doel dan nog niet hebben bereikt, gaan we naar de politiek. Die stap kan weer motiveren om tot andere (publieks)acties over te gaan.”

“Spaar mij voor weer een beleidsnota!”

Hoe verzamel je die aanwezige kennis om meer weerstand te kunnen bieden?

“Spaar mij voor weer een beleidsnota!”, roept hij meteen spontaan uit. “Die weg moeten we niet gaan. Verdwijnt maar al te vaak in een la.” Bos pleit voor een benadering van onderaf. “Op een of andere manier moeten we het molenveld activeren. We stellen vast dat er bedreigingen zijn voor de molenbiotoop door woningbouw, infrastructuur en niet te vergeten de windturbines en velden met zonnepanelen. Dit gaat ten koste van de molenbiotoop en landschappelijk schoon. Moleneigenaren en De Hollandsche Molen voorop moeten zoeken naar wegen om moleneigenaren in permanent contact te laten komen, praten over ‘wat kom jij nou tegen en wat kun je er tegen doen?’ Deze discussies kunnen volgens hem leiden tot zelfs vrij concrete oplossingen. “Welke instrumenten heb je voorhanden om een ontwikkeling te lijf te gaan en tegenkracht te ontwikkelen. Door kennis te vergaren kunnen we elkaar helpen die instrumenten te ontwikkelen. Die kennis is in het hele land aanwezig. Je moet bijvoorbeeld aan de weet kunnen komen: ‘hoe handel ik hier, gegeven deze woonwijk, gegeven die molen!’”

Hoe zou dat er dan in de praktijk moeten uitzien?

"Ik denk aan een soort digitaal bulletin dat een keer per maand of in ieder geval behoorlijk vaak verschijnt waarin 'over en weer kan worden gepraat' over dit onderwerp. Molenstichtingen kunnen allerlei dingen aanduiden over biotoop. Mensen scherp houden op biotoop zaken. Elkaar op ideeën brengen. Geen beleidsnota, maar molenstichtingen en – eigenaren een stem geven. Elkaar voeden met de problematiek maar vooral ook met initiatieven die positieve oplossingen hebben opgeleverd. Een boodschap als: 'We hebben succes gehad en wel hierom', stimuleert."

'BIJZONDERE MOLENBIOTOPEN' EEN GEVAARLIJKE TREND

Voor de volgende molens is de status van 'bijzondere molenbiotoop' in beeld.

In Leiden:

- De Herder
- Maredijkmolen
- De Valk
- De Put

In Den Haag:

- De Nieuwe Veenmolen
- Laakmolen in Den Haag.

In het artikel in Molens 137 werd geopperd molens te plaatsen in bepaalde groepen om zo doelmatiger in het molenbehoud te werk te gaan. Welke molens willen we behouden om de authenticiteit te kunnen laten zien en welke zijn van belang om toeristen te trekken. Of dienen we selecties te maken op basis van waarden die je molens en landschappen geeft. Wim Bos gelooft niet in dit soort keuzen. "Ik vind dat lastig. Waar begin jij aan? Wat zijn dan de criteria?", vraagt hij zich hardop af.

In dit verband wijst hij op een ontwikkeling bij de Provincie Zuid-Holland. "In Leiden-centrum en Den Haag dreigen structureel biotoopbescher-

mingsregels te worden opzij gezet. Er wordt voor bepaalde molens permanent ontheffing geregeld door deze molenbiotopen te bestempelen als 'bijzondere molenbiotopen'. Hij citeert uit een rapport van de Provincie: *'Met name in Leiden is momenteel sprake van een situatie waarbij het huidige beleid ten aanzien van de molenbiotopen op gespannen voet staat met een gewenste specifieke ruimtelijke ontwikkeling met een breed maatschappelijk belang (woningbouw in het stationsgebied, red.). Dit is tevens provinciaal belang. Daarom is het voor de hand liggend om de molenbiotopen van de vier op korte afstand gelegen molens als 'bijzondere molenbiotopen' te zien. Door meer flexibiliteit te creëren in de omgang met deze molens wordt een belangrijk knelpunt weggenomen.'* Over deze, in zijn ogen, gevaarlijke trend maakt hij zich grote zorgen: "We komen hiermee op een hellend vlak. Gelukkig is het Molenplatform in Zuid-Holland hier heel actief in. Hier moeten we iets tegen doen."

Leiden, molen De Put (Foto: Hannie van der Wielen)